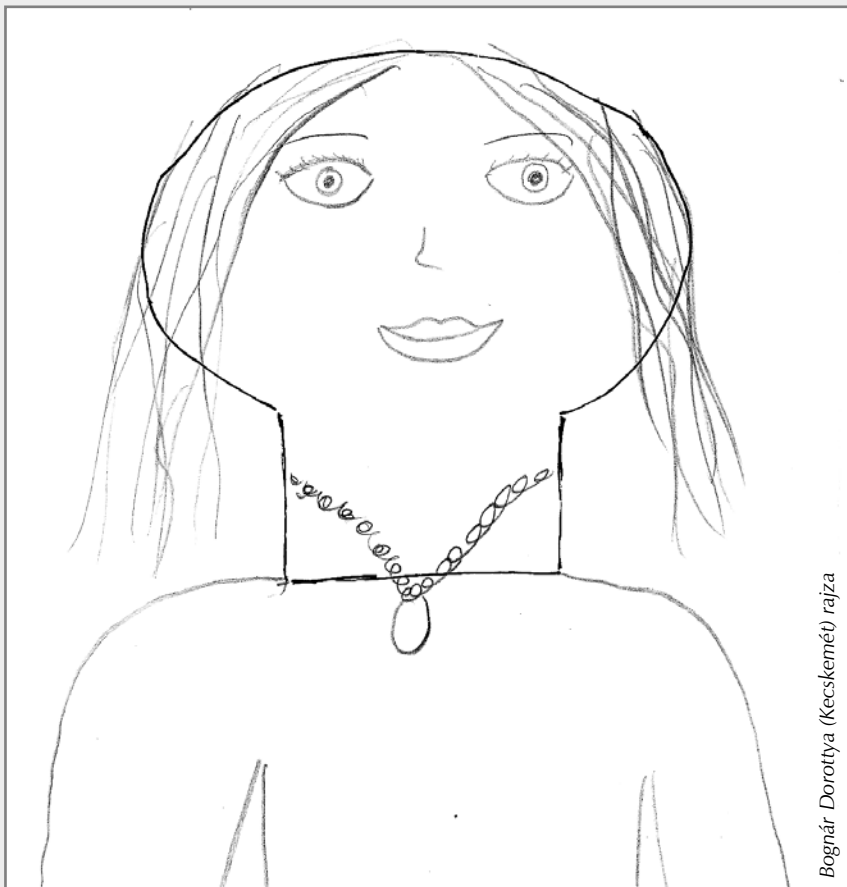

...és mindezt kitől tanulod?

E számunk borítóján a világ legtöbbször elhangzó kérdését olvashatja a T. Olvasó; bizonyára neki is sokszor (hol elismerően, hol fenyegetően, számonkérően) feltették a kérdést, és ő maga is nekiszegezte másoknak... „Kitől tanultad?” És ilyenkor állunk, néz egymás – tágra

Bognár Dorottya (Kecske-mét) rajza

nyitott – szemébe a kérdező és a kérdezett. Olykor még a válasz is érdeklő a kérdezőt, bár EZT a kérdést nem igazán jellemzi, hogy mindig választ is várnak rá...

Am válaszaink léteznek. Azt mondhatnánk, hogy csak azok léteznek, állandóak, folyamatosak, még ha elégtelenek, kimondatlanok, akkor is, hiszen minden felnőtt „gyerek származású”, és minden gyerek tanulja az életet. Valakiktől... De bizonyos, hogy mindenki tanul. És van még másik bizonyosság is, amelyre oly szellemesen utal a pszichológus Erich Fromm: „Nincs olyan emberfogalom, amely ne foglalna magába engem is”... Téged is, őt is, minket, egyenként mindannyunkat, minden embert. Mind tanulva, tanítva váltunk felnőtté... És (elvileg) *minden ember – akarjuk, nem akarjuk – tanító jelenlét a világban*, akitől gyerek tanul járni, beszélni, gondolkodni, cselekedni, igazat mondani, hazudni, szeretni, gyűlölni, lopni, dolgozni, henyélni...

Itt, a nem is „tudatos tanítók” milliárdjainak és gyerekek (újabb) milliárdjainak stafétaváltó kapcsolatába ékelt intézményes „beavatkozás” (iskola, könyv, tudomány, művészet stb.) jó eséllyel hivatott az annyiszor meghirdetett világjobbításra, de oly fontos lenne azért mégiscsak jobban, gyakrabban figyelmi Erich Fromm igazságára.

Nem kétséges, hogy valamiképpen az irodalom is „tanít”, különösképpen a gyermekirodalomnak szokás felemlengetni ezt a funkcióját, de itt is az a nagy kérdés, hogy „a gyerekvilág és az életvilág hogyan találkozik” – jegyezte meg a Mesebeszéd konferencia egyik felszólolója. E konferencia témája a gyerekkönyv kritika volt, és az érdekes, hasznos eszmecsere során igen lényeges dolgok merültek fel, ezért kimerítő beszámolót nyújtunk az elhangzottakról olvasóinknak, egyúttal a hozzászólás lehetőségét is felkínáljuk.

„Az emberek a tudást mély kutak aljára és teleszkópok vizsgálati messzeségbe képzelik” – írja Robert Louis Stevenson (*A kincses sziget* világhírű szerzője) akinek *A lusták védelmében* című esszéjét azért társítottuk lapszámunk anyagai mellé, hogy jelezzük, tanulás-tanítás viszonylatrendszeré *így* is foglalkoztat(hat)ta a nyugati félteke íróját és emberét. A kortárs orosz próza és esszé kiválóságának, Alekszandr Melihovnak a *Zsidógyónás* című kötetéből pedig jellemzően *élet* részleteket adunk közre: ez az öntudatlanul tanuló-tanítva átöröklődő világ felénk is terjeszkedett, nekünk pedig illő szétélnünk keleten-nyugaton, múltban, jelenben, képzelte és tervezett jövőben, amelybe a (tőlünk tanuló?) mai gyerek nő bele. A tizennegyedik évfolyamába lépő FORDULÓPONT következő éveire is ezt a sokirányú tájékozódást ígérjük Olvasóinknak, segítségüket is kérve a megvalósításban. (Sz. I.)